

Psykisk vold inden for lovens rammer

– muligheder og begrænsninger i retliggørelsen af psykisk vold¹

Mie Mølbak, *cand.scient.soc. i kriminologi*
og Caroline Skovgård Jørgensen, *cand.scient.soc. i kriminologi*²

Abstract

Psychological violence is a new phenomenon in the Danish criminal justice system. A law against degrading and coercive behavior among close relations was introduced to the Danish Penal Code under § 243 in 2019 to protect victims of this form of violence.

This article investigates the application of the new law and discusses its possibilities and limitations. Using mixed methods, we examine 631 police reports and 29 court transcripts. Our analysis allows us to characterize the most frequent types of cases that arise within the criminal justice system. This is possible due to our collaboration with the Danish police, who have provided us with information on every reported case of psychological violence in Denmark.

The analysis shows that the new law is difficult to apply and that it has resulted in very few convictions this far. Furthermore, the convictions obtained reflect only a narrow range of the behaviours the new law is designed to address. All 10 convictions concern a male perpetrator battering a female partner. Cases that did not result in conviction concern a much broader range of psychological violence.

The criminal justice approach to the problem of psychological violence has been unsuccessful so far in meeting its objective of protecting victims. The main challenge is the many legal requirements of the law which leave significant discretion to the police, prosecution and the courts. There is a possibility that the legislation will help build normative barriers against psychological violence, but this theoretical effect is long-term and dependent on how the law is applied.

1. Title in English: Psychological violence within the law: possibilities and limitations in the juridification of psychological violence.
2. Artiklen er skrevet på baggrund af vores specialeafhandling i kriminologi på Aalborg Universitet 2021. Vi takker Nordjyllands Politi for samarbejdet, Studienævnet for Kriminologi på Aalborg Universitet for økonomisk støtte til indhentning af domsudskrifter og ikke mindst professor Annick Prieur for vejledning og inspiration.

Keywords

Psychological violence, juridification, police reports, criminal prosecution, sociology of law.
Psykisk vold, retliggørelse, politianmeldelser, strafforfølgelse, retssociologi.

Indledning

En lov mod psykisk vold skal værne om ofrenes retsfølelse og sikre dem et strafferetligt værn mod de skadelige handlingsmønstre, der udgør denne voldsform. Det var lovgivernes intention, da de 1. april 2019 indførte § 243 i den danske straffelov (Folketinget, 2019:3; Justitsministeriet, 2019a). Næsten to år efter, da vi påbegyndte denne undersøgelse, var det dog kun lykkedes at retsforfølge 30 sager, hvoraf kun 10 endte med en dom for psykisk vold. Disse tal står i skærende kontrast til estimerne af voldsformens udbredelse (Pedersen, Okholm & Balvig, 2021:14; Ottosen & Østergaard, 2018:6), og loven mod psykisk vold har i praksis værnet om forsvindende få ofre og deres retsfølelse.

Gennem et samarbejde med Nordjyllands Politi har vi fået adgang til samtlige 631 anmeldte sager om psykisk vold i Danmark. Derudover har vi opnået aktindsigt i 29 ud af 30 relevante domsudskrifter. Dette solide datagrundlag har gjort det muligt at undersøge, hvordan Straffelovens § 243 anvendes i praksis og på den baggrund diskutere hvilke muligheder og begrænsninger, der ligger i retsliggørelsen af psykisk vold. Retsliggørelse skal her forstås som den statslige regulering af nye livsområder, der resulterer i nye love og retslige regler (Dalberg-Larsen, 1991:133). Artiklen placerer sig dermed inden for den retssociologiske tradition for undersøgelse af anvendt lov.

Retsliggørelsen af psykisk vold

Vold begået inden for hjemmets fire vægge er et relativt nyt samfundsproblem. Mishandling og seksuelle overgreb i nære relationer findes i alle lande, kulturer og samfund, og det har det formentlig altid gjort, men tidligere anså man problemet som værende privat, hvorfor ofrene blev overladt til sig selv (Ali, Dhingra & McGarry, 2016:16; Skjærten, 1994:280). Den opfattelse blev der imidlertid lavet om på, da kvindebevægelsen og forskningen i løbet af 70'erne og 80'erne hev problemet ud af de private hjem og frem i lyset. Legalstrategien blev tildelt en central plads i bekæmpelsen af den vold, der tidligere ansås som et familieanliggende, og retsoptimismen var stor (Skjærten, 1994:280).

Psykisk vold foregår netop ofte i nære relationer, men der skulle gå endnu en årrække, før den ikke-fysiske vold fik opmærksomhed. Viden om vold i nære relationer var i 70'erne begrænset, men i dag er det bredt anerkendt, at der findes flere typer vold, der udspiller sig inden for familiens rammer

(Kelly & Johnson, 2008:477). En række forskere har gennem årene foreslået forskellige typologier til at karakterisere vold i hjemmet, hvilket er essentielt for at forstå fænomenets kompleksitet. Det betyder imidlertid, at der findes flere forståelser og definitioner af psykisk vold, hvilket er en udfordring i forskningen (Ali, Dhingra & McGarry, 2016:17). Forskning, der beskæftiger sig med psykisk vold, mangler definatorisk konsensus, ligesom forskningsfeltet generelt er umodent (Follingstad, 2007).

Den nok mest indflydelsesrige partnervoldstypologi er udarbejdet af den amerikanske sociolog Michael P. Johnson, der kategoriserer volden efter mønstre frem for enkelthandlinger (Ali, Dhingra & McGarry, 2016:18). Den voldstype, Johnson kalder *coercive controlling violence*, tvingende kontrol, udgøres af et mønster af følelsesmæssigt voldelig intimidering, tvang og kontrol, hvorfor den er interessant for nærværende undersøgelse (Kelly & Johnson, 2008:478). En anden indflydelsesrig amerikansk sociolog, Evan Stark, beskæftiger sig indgående med tvingende kontrol. I kernen af hans teori er en analogi med gidseltagning, kidnapning og andre forbrydelser mod den personlige frihed, hvilket forbinder voldsramte kvinders situation med en større diskurs om menneskerettigheder. Stark gør dermed det tidligere private anliggende til et politisk problem (Stark, 2009:203-204). Teorien rummer altså værdiforpligtelser, og flere lande har de seneste år reageret med retsliggørelse af den ikke-fysiske vold (Stark, 2020:45-46; McMahon & McGorry, 2020:4).

Alvorlige skadevirkninger var et centralt argument, da Folketinget i 2019 indførte psykisk vold som en selvstændig bestemmelse i dansk straffelov. Daværende justitsminister Søren Pape Poulsen argumenterede for, at ofrene med en sådan lov ville få et »strafferetligt værn« mod volden. Fysisk og psykisk vold skulle sidestilles, mente ministeren: »Denne form for vold har vi ikke været gode nok til at tage hånd om i samfundet. Vi har set på de blå mærker, men vi har glemt de ar på sjælen, der måske stikker langt dybere« (Justitsministeriet, 2019a). Loven skulle gælde i nære relationer, og bekæmpelsen af psykisk vold mod børn havde en central plads i lovforarbejderne (Folketinget, 2019). Den nye bestemmelse fik følgende ordlyd:

»Den, som tilhører eller er nært knyttet til en andens husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, og som gentagne gange over en periode udsætter den anden for groft nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd, der er egnet til utilbørligt at styre den anden, straffes for psykisk vold med bøde eller fængsel indtil 3 år (jf. Straffeloven § 243).

En række betingelser skal være opfyldt og bevist for at dømme nogen for psykisk vold. Loven stiller blandt andet krav om, at adfærden skal udgøre et mønster og være egnet til at styre den forurettede i lighed med begrebet tvingende kontrol. Kravet om husstandstilknytning betyder, at udøveren kan være en partner, søskende eller forælder, men også for eksempel en onkel, der ofte kommer i husstanden (Justitsministeriet, 2019b).

Under lovgivningsprocessen blev der tilsyneladende ikke skelet til nabolandene Norge og Sverige, der har års erfaring fra retspraksis på området. Sverige indførte i 1998 en bestemmelse om »kvindefredskrænkelser«, der kriminaliserer systematiske krænkelser af en kvindes integritet i en nær relation til en mand. Den omfatter eksempelvis overfald, trusler, ulovlig tvang, chikane og seksuel udnyttelse (jf. Brottsbalk § 4). I Norge er trusler, tvang, frihedsberøvelse, vold og »andre krænkelser« omfattet af en lov om mishandling i nære relationer. Handlingerne skal være alvorlige eller gentagne (jf. Lov om straff § 282). Hvert land har altså valgt sin egen individuelle kriminaliseringsløsning på dette komplekse fænomen, der er forsøgt indfanget under begreber som psykisk vold og tvingende kontrol. Fænomenet er oprindeligt begrebsliggjort af praktikere, der arbejder med voldsramte kvinder, hvilket gør det vanskeligt at oversætte til lov og implementere i et strafferetligt system (Walklate, Fitz-Gibbon & McCulloch, 2017).

Forskning om lovenes anvendelse i praksis er yderst sparsom. Det har dog generelt vist sig udfordrende at anvende legalstrategi i sager om vold i nære relationer. Det skyldes blandt andet, at disse sager er vanskelige at løfte bevismæssigt, da volden ofte foregår i det skjulte. Sagen risikerer at ende i påstand mod påstand. Båndet mellem offer og voldsudøver betyder desuden, at nogle ofre ikke vil udtale sig af frygt eller loyalitet. Det kan gøre sagen svær at løfte, da myndighederne er særdeles afhængige af offerets vidneudsagn i strafforfølgelsen (Dullum & Bakketeig, 2017; Skjørten, 1994; Hester & Lilley, 2017).

De særlige udfordringer i sager om psykisk vold betyder, at efterforskningen er tidskrævende. Det er en del af konklusionen i Danners undersøgelse af retshåndhævelsen af psykisk vold i Danmark (Danner, 2021:31). Danner har interviewet fagfolk om deres erfaringer fra de første to år med strafbar psykisk vold. Undersøgelsen peger på, at psykisk vold kan tage op til fem gange så lang tid at efterforske som fysisk vold (Danner, 2021:20). Politiforsker Geir Aas påpeger ligeledes, at de mange henlæggelser af norske sager om psykisk vold til dels handler om prioriteringer i politiet, da sagerne er ressourcekrævende (Dullum & Bakketeig, 2017:122).

Teoretiske perspektiver på straf

Når et problem retsliggøres, kan der ligge forskellige rationaler bag. Et vigtigt motiv er almenprævention, der henviser til lovens afskrækkende, moraldannende og vanedannende effekt. Afstraffelse af nogle få individer skal afskrække den generelle befolkning fra at begå samme lovbrud. Loven signalerer samtidig, at den pågældende handling er forkert, hvorfor lovgivning i teorien kan opretholde og styrke sociale normer. Forventningen er, at befolkningen på sigt vil oparbejde en moralsk modstand, der til sidst vil skabe en vanemæssig lovlydighed (Skjørten, 1994:281). Her er det

væsentligt at vurdere lovens effekt i et langsigtet perspektiv. »Den ene generations lovgivning, kan blive den næste generations moral« som den engelske kriminolog Nigel Walker har udtrykt det (Andenæs, 1977:65). Straf kan ideelt set også virke individualpræventivt og dermed forhindre, at nye lovbrud begås af samme lovovertræder. Ubehagelig erfaring med at blive straffet skal afskrække lovbruderen fra at begå kriminalitet igen, indespærring kan uskadeliggøre vedkommende for en periode og tiden under myndighedernes opsyn eller varetægt giver mulighed for resocialisering (Slettan & Øie, 2001:12).

Yderligere to motiver bag retsliggørelsen af vold i nære relationer er identificeret af den norske kriminolog Kristin Skjørten (1994): Beskyttelse af voldsudsatte og afstraffelse af voldsudøvere. Samtidig identificerer Skjørten en række praktiske problemer og udfordringer i at anvende legalstrategi i denne type sager. Den almenpræventive effekt er for eksempel afhængig af befolkningens kendskab til loven og dens håndhævelse. Her kan en uklar lovgivning være problematisk. Desuden vil de sager, der kommer til befolkningens kendskab gennem pressens prioritering, ofte være de mest ekstreme, hvorfor mange voldsudøvere strafferetligt vil føle sig på sikker grund (Skjørten, 1994:281-282). Når det gælder beskyttelse af de udsatte gennem inkapacitering af voldsudøvere, er den lave anmeldelsestilbøjelighed for vold i nære relationer en begrænsning for muligheden for strafforfølgelse. Derudover betyder de bevismæssige vanskeligheder, at kun en meget lille andel af voldsudøvere reelt fængsles (Skjørten, 1994:282-287). Hensynet til ofrenes retsfølelse er i høj grad på den kriminalpolitiske dagsorden, men også her er virkningen begrænset af, at så relativt få bliver straffet. Det er desuden værd at bemærke, at mange ofre for vold i nære relationer ikke ønsker hævn i form af afstraffelse (Skjørten, 1994:287-290).

Det er ifølge den operationelle retssociologi væsentligt at se på de udfordringer, der kan opstå under indførelsen af nye retsregler. Retsliggørelse af et nyt livsområde kan i sig selv ses som et udtryk for retsoptimisme, da lovgiverne tilskriver retten en rolle som samfundsregulator med troen på, at loven har afgørende betydning for samfundets tilstand (Dalberg-Larsen, 1991:26-27,83). Professor i retsvidenskab Jørgen Dalberg-Larsen beskriver tre former for retsoptimisme, hvoraf den første er den mest naive. Tilgangen kaldes også »den legalistiske fejlslutning«, fordi den mener, at en god lov automatisk medfører gode tilstande (Dalberg-Larsen, 1991:83). Den anden retsoptimistiske tilgang beror på overbevisningen om, at loven styrer befolkningens adfærd og normer. Borgerne har ifølge denne tilgang pligt til selv at opsøge viden om nye love og indordne sig efter reglerne (Dalberg-Larsen, 1991:84). Den tredje retsoptimistiske tilgang anser lovens virkning som et rent teknisk problem. Retten virker altså ikke automatisk som samfundsregulator ud fra dette perspektiv. En række forhindringer skal bearbejdes, før befolkningen efterlever retsreglerne. Det er ifølge denne retning nødvendigt at udforme

let forståelige retsregler, udbrede kendskabet til reglerne og sanktionere lovbrud (Dalberg-Larsen, 1991:85).

I retssociologien formuleres og problematiseres altså den retsoptimisme, vi ser i spil ved lovgivningen mod psykisk vold. Det er også i retssociologien, der formuleres alternative ideer om, hvordan love og straffe virker, hvorfor vi anvender dette teoretiske perspektiv i artiklen. Perspektivet skal bidrage til at belyse, hvilke muligheder og begrænsninger der findes i retsliggørelsen af psykisk vold.

Data og metode

Artiklen bygger på en kvalitativ og kvantitativ dokumentanalyse af 631 politianmeldelser og 29 domsudskrifter over en knap toårig periode fra 1. april 2019 til undersøgelsestidspunktet 4. februar 2021 (Mølbak & Jørgensen, 2021). Undersøgelsen er udarbejdet i samarbejde med Nordjyllands Politi og omfatter samtlige politianmeldte sager om psykisk vold i Danmark på daværende tidspunkt.

Anmeldelserne har vi tilgået gennem politiets statistikdatabase, Qlikview, der sammenfatter oplysninger fra sagsstyringssystemet POLSAS. Her har vi fået information om sagens afslutning og forurettede og gerningspersonens relation, køn, statsborgerskab og alder. Vi har identificeret karakteren af den psykiske vold ud fra et sagsresumé og gerningsperioden. Politiets anmeldelsesdata er ikke udarbejdet til forskningsformål, hvorfor der kan være forskel i registreringspraksis og ikke mindst i detaljgraden af sagernes resumé (Møller, 2018:205). Disse usikkerheder er dog vilkår, når man arbejder med denne type materiale.

Datagrundlaget for undersøgelsen udgøres derudover af domsudskrifter. I politiets registre har vi identificeret 30 sager om psykisk vold, der er afgjort i undersøgelsesperioden ved byretskredse i Danmark. Domsudskrifterne på 11 af disse har vi tilgået gennem offentlige databaser.³ De resterende 19 sager har vi anmodet om aktindsigt i, hvoraf vi fik adgang til 18.⁴ Vi har derfor et frafald på én sag. Udskrifterne varierer i omfang fra fem til 124 sider og dermed også i detaljgrad. Heri har vi fået information om adfærden, der betegnes som psykisk vold, relationen mellem forurettede og tiltalte, rettens afgørelse samt eventuel straf. Disse oplysninger har vi bearbejdet og kvantificeret. Vi har desuden inddraget detaljerede kvalitative beskrivelser i anonymiseret form for at nuancere undersøgelsen.

Det er værd at bemærke, at der forekommer et ukendt mørketal, da undersøgelsen er begrænset til at omhandle psykisk vold, der er kommet til politiets kendskab. De ikke-anmeldte sager er dog uden betydning, da vi undersøger

3. www.vidensdatabasen.anklagemyndigheden.dk og www.domstol.dk.

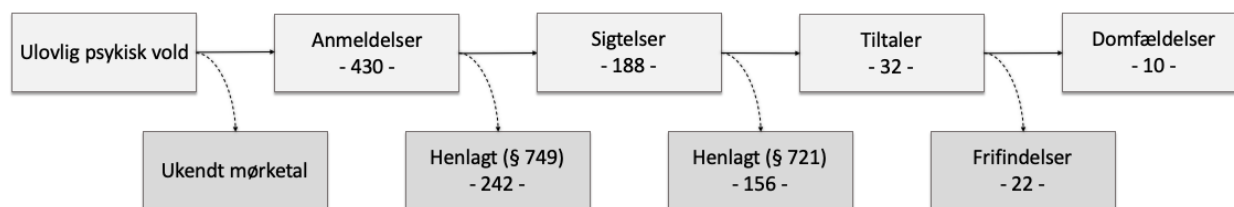
4. Afslaget på det ene domsudskrift skyldes, at sagen var anket til landsretten og endnu ikke afgjort på undersøgelsestidspunktet.

retsliggørelsen af psykisk vold ved at se på de anmeldte sagers vej gennem straffesagskæden.

Kvantitativt overblik

Gennem straffesagskæden er der sket en markant frasortering af sagerne om psykisk vold. Politiet har på undersøgelsestidspunktet registreret 631 sager, hvoraf 430 er afsluttet. De resterende 201 sager er endnu åbne og under behandling hos politiet, anklagemyndigheden eller domstolene. De afsluttede sagers vej gennem straffesagskæden er illustreret i Figur 1. Domstolene har behandlet 32 af sagerne, hvoraf 22 er afgjort med frifindelse.⁵ Det betyder, at kun 10 gerningspersoner er blevet dømt for psykisk vold.

Figur 1 – Politiets sager (antal journalnumre) omhandlende psykisk vold opgjort efter afgørelsesårsag.

Kilde: POLSAS (2021). Note: N=430.

Nye love vil i højere grad blive afprøvet ved domstolene for at skabe præcedens om anvendelsesområdet og strafniveauet (Greve & Langsted, 2011:29-30), hvorfor en tiltaleprocent på 7,4 synes lav, når man yderligere tager i betragtning, at psykisk vold i sagens natur har en kendt gerningsperson.

Psykisk vold, der ikke politianmeldes

Hvert år udsættes 2,5 procent af danskerne for psykisk vold. Sådan lyder et estimat over fænomenets udbredelse fra Justitsministeriets seneste offerundersøgelse (Pedersen, Okholm & Balvig, 2021:14). Præcis samme resultat er VIVE kommet frem til (Ottosen & Østergaard, 2018:34). De to undersøgelser anvender dog forskellige definitioner, for hvor Justitsministeriets Forskningskontor tager udgangspunkt i lovens definition af psykisk vold, har VIVE forsøgt at operationalisere Istanbulkonventionens definition, der afgrænser psykisk vold til, når nogen med forsæt forøver alvorlig skade på en persons psykiske integritet ved anvendelse af tvang eller trusler.

5. Antallet af tiltalerejsninger (32), stemmer ikke overens med antallet af retssager (30), da domstolene to gange har behandlet to af politiets journalnumre under én retssag. Det drejer sig om sager, hvor en gerningsperson er tiltalt for psykisk vold mod to forurettede (partner og barn).

Skandinaviske undersøgelser finder ifølge et metastudie fra VIVE særdeles varierende forekomster af psykisk vold. Et studie finder for eksempel, at 5,6 procent af kvinderne på et tidspunkt i deres liv har været udsat for psykisk partnervold, mens et andet finder, at livstidsprævalensen er 41 procent. Variationen kan være et udtryk for forskellige operationaliseringer. Studierne er dog enige om, at psykisk vold er den mest udbredte form for vold i hjemmet, og at kvinder er to-tre gange mere risikoudsatte end mænd (Ottosen & Østergaard, 2018:21,24-25).

Danner estimerer, at 90 procent af de 2000 kvinder, der opholdt sig på krisecentre i Danmark i 2020, har været udsat for psykisk vold (Danner, 2021:11). Det reelle omfang af psykisk vold må antages at være større, da det ikke er alle udsatte, der opsøger hjælp på krisecentre. Desuden er mænd og børn ikke med i opgørelsen.

Det er vanskeligt at fastslå det reelle omfang af ulovlig psykisk vold i Danmark, men de eksisterende undersøgelser efterlader indtryk af, at udbredelsen langt overstiger de 631 sager, som politiet har registreret i de første 22 måneder af lovens levetid.

Politianmeldte sager om psykisk vold

Mænd bliver langt oftere anmeldt for at have begået psykisk vold end kvinder, mens det omvendt oftest er kvinder, der er registreret som forurettede i disse sager (jf. Tabel 1).

Tabel 1 – Politiets sager fordelt efter den forurettedes og gerningspersonens køn.

Gerningsperson	Forurettet				
	Kvinde	Mand	Flere forurettede	Ukendt	I alt
Kvinde	15	30	7	10	62
Mand	305	16	29	81	431
Flere gerningspersoner	6	1	0	2	9
Ukendt	20	2	2	105	129
I alt	346	49	38	198	631

Kilde: POLSAS (2021). Note: N=631.

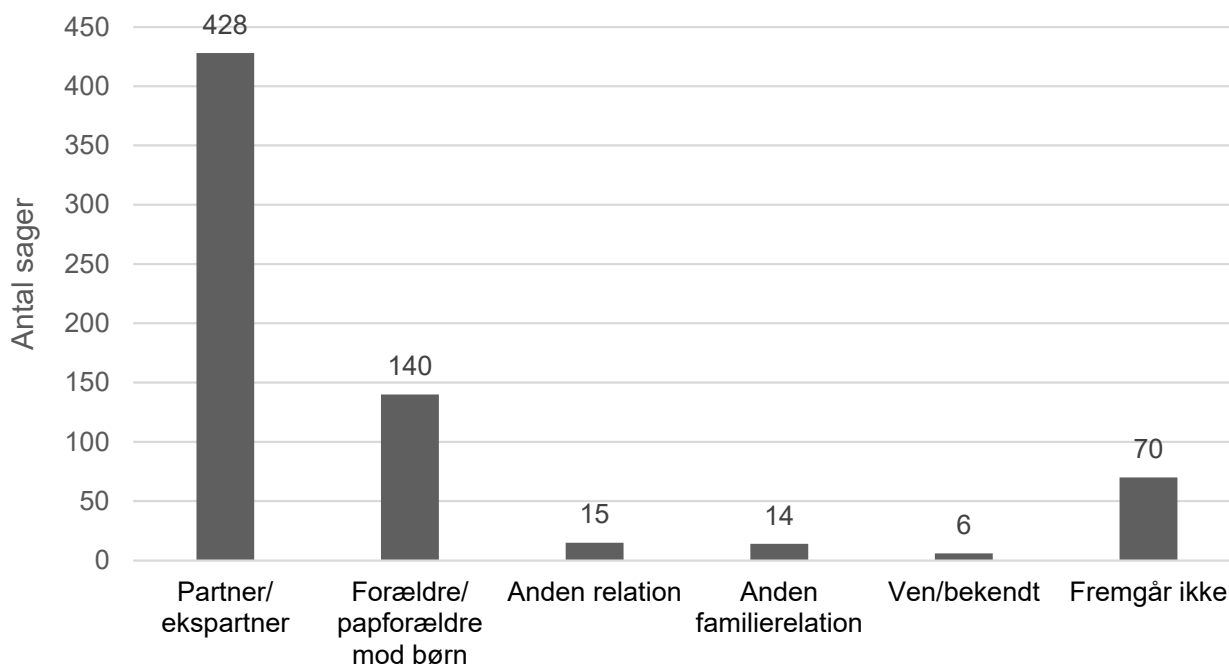
En mand er anmeldt for at have begået psykisk vold mod en kvinde i 75 procent af de sager, hvor vi kender kønnet på både den forurettede og gerningspersonen. Her er oftest tale om en partnerrelation. Den resterende fjerdedel repræsenterer andre kønsfordelinger (jf. Tabel 1), hvor der i de fleste tilfælde er tale om sager, hvor den psykiske vold angiveligt er begået mod børn. I syv ud af de ni sager med flere gerningspersoner er der tale om forældre/papforældre mod et barn, mens de resterende to er »æresrelaterede sager«. I sager med flere forurettede er de forurettede oftest børn eller en

partner og et eller flere børn, ligesom den forurettede typisk er et barn, når gerningsperson og forurettede har samme køn. Sager, hvor forældre/papforældre er anmeldt for psykisk vold, er den næstmest repræsenterede relationskategori med 140 sager mod 428 sager om psykisk vold mod en partner (jf. Figur 2).

Figur 2 – Fordelingen af politiets sager efter relation mellem forurettede og gerningsperson.

Kilde: POLSAS (2021). Note: N=673.⁶

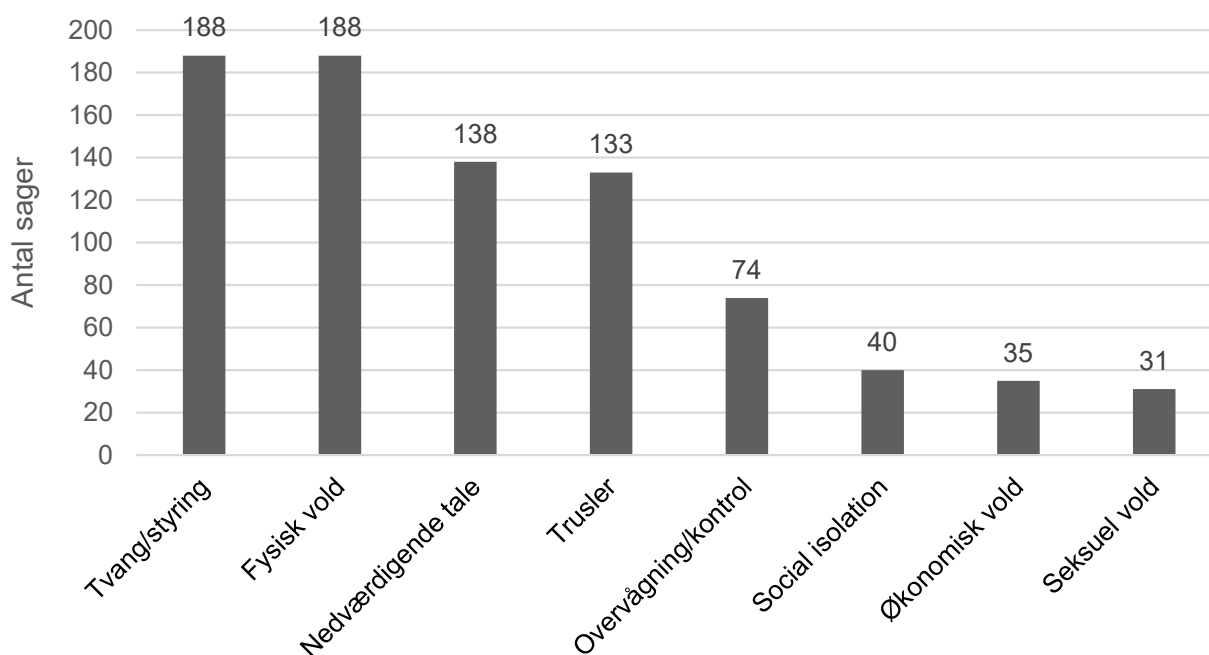
De personer, der er anmeldt for psykisk vold, er 15-70 år med et gennemsnit på 38 år.

Anmeldelserne indeholder en bred vifte af forskellige typer af adfærd, hvor de hyppigst forekomne fremgår af Figur 3. Det er bemærkelsesværdigt, i hvor høj grad adfærd som vold, voldtægt, trusler, ulovlig tvang og frihedsberøvelse, der ellers er klart defineret som kriminel efter andre straffelovsbestemmelser, beskrives som en del af den psykiske vold. Desuden bærer den økonomiske vold i beskrivelserne ofte præg af for eksempel identitetstyveri og berigelsesforbrydelser, ligesom der kan være tale om hacking, når gerningspersonen overvåger den forurettede ved at skaffe sig adgang til dennes sociale medier og mailkonti.

6. Sager med flere forurettede eller gerningspersoner kan fremgå under flere kategorier.

Figur 3 – Oversigt over den adfærd, politiet oftest i sagsresuméet har beskrevet som en del af den psykiske vold.

Kilde: POLSAS (2021). Note: N=357.⁷

Det er uvist, hvor ofte disse sager rejses ved domstolene for andre forhold, men det står klart, at de sjældent rejses for psykisk vold. Hele 398 ud af 430 afsluttede sager er blevet henlagt. Tabel 2 viser sagerne fordelt efter henlæggelsesgrundlag i Retsplejeloven og dermed, hvor i den strafferetlige proces de er valgt fra. Henlæggelserne er i 61 procent af sagerne sket, uden politiet har rejst sigtelse (jf. Retsplejeloven § 749, stk. 1 og 2). De resterende 39 procent er henlagt af anklagemyndigheden, efter en sigtelse er rejst (jf. Retsplejeloven § 721, stk. 1). På det område adskiller sager om psykisk vold sig ikke fra andre partnervoldssager, da det er et velkendt faktum i forskningslitteraturen, at størstedelen af henlæggelserne foretages af politiet (Hester & Lilley, 2017:185; Hester, 2015:33).

7. 274 sager indeholder ingen beskrivelse af det anmeldte forhold.

Tabel 2 – Henlagte sager om psykisk vold fordelt efter henlæggelsesgrundlag.

Bestemmelse i Retsplejeloven	Indhold i bestemmelsen	Antal sager
§ 749, stk. 1	Ikke grundlag for at indlede en efterforskning	69
§ 749, stk. 2	Ikke grundlag for at fortsætte efterforskningen	173
§ 721, stk. 1, nr. 1	Grundløs sigtelse	1
§ 721, stk. 1, nr. 2	Videre forfølgelse ventes ikke at føre til skyldfindelse	154
§ 721, stk. 1, nr. 3	Vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider ved gennemførelse står ikke i rimelig forhold til sagens betydning eller forventede straf	1

Kilde: POLSAS (2021). Note: N-398.

De præcise henlæggelsesårsager fremgår ikke direkte af vores data, men nogle af de henlagte sager falder formentlig uden for lovens anvendelsesområde. Mindst 24 anmeldelser henviser eksempelvis til en enkeltstående episode snarere end et adfærdsmønster, mens sager, hvor gerningspersonen eksempelvis er en ven eller ekssvigermor til forurettede, nemt kan falde på lovkravet om husstandstilknytning. Anmeldelserne viser overordnet, at befolkningens almindelige og intuitive forståelse af, hvad psykisk vold er, ofte falder uden for den juridiske afgrænsning af fænomenet. Nogle anmeldelser falder så langt fra intentionen med loven, at de kan ses som en form for retsoptimisme på individniveau, der afspejler en afstand mellem folks forventninger til retssystemet og realiteterne. Desuden bærer en del sager præg af samværskonflikter om fælles børn og modanmeldelser, hvor ekspartnere gensidigt anmelder hinanden for psykisk vold. I de fleste sager kan vi dog ikke umiddelbart identificere en åbenlys årsag til henlæggelse.

Frifindelser efter tiltale for psykisk vold

En sag rejses først ved domstolene, hvis anklagemyndigheden vurderer, at der findes nok beviser til, at gerningspersonen kan dømmes (Anklagemyndigheden, u/å.a). Alligevel er 20 ud af 30 rejste sager om psykisk vold endt i frifindelse. Vi har adgang til domsudskriftet i 19 af frifindelserne, hvilket udgør datagrundlaget for dette afsnit.

17 af de frifundne er mænd tiltalt for psykisk vold mod en kvindelig partner eller ekspartner. Én af disse var desuden tiltalt for psykisk vold mod parrets fælles søn. De to sidste sager handler om en 15-årig dreng mod sin lillebror og en kvinde mod sin datter. De frifundne er 15-55 år med en gennemsnitsalder på 34.

For at dømmes for psykisk vold skal der ifølge Straffelovens § 243 føres bevis for, 1) at gerningspersonen har eller har haft en tilknytning til forurettedes husstand. Derudover er der krav til adfærden, der skal være 2) udvist gentagne gange over en periode, 3) nedværdigende, forulempende

eller krænkende, 4) grov, og 5) egnet til utilbørligt at styre den forurettede (Justitsministeriet, 2019b:4-8). Det er ikke lykkedes anklagemyndigheden i disse sager, og vi vil nu gennemgå de fem kriminalitetskravs individuelle betydning for frifindelserne.

Én af sagerne faldt på kravet om husstandstilknytning. Relationen mellem tiltalte og forurettede blev beskrevet som »kærestelignende«, men de boede ikke sammen. Tiltalte nægtede, at de var i et fast forhold i perioden, selvom »han måske havde sagt til forurettede, at de var kæresten«. Rigsadvokaten har beskrevet, at lovbestemmelsen også gør sig gældende i parforhold, hvor parterne ikke deler bopæl (Justitsministeriet, 2019b:5), men retten fandt i denne sag, at den fornødne husstandstilknytning ikke var til stede, og alene på den baggrund blev tiltalte frifundet. Når et socialt problem retsliggøres, brydes den tiltalte og forurettedes virkelighed ned til juridiske teknikaliteter, hvilket denne sag er et godt eksempel på. Teknikaliteterne overskygger offerets oplevelse, når retssagen primært handler om bopælsadresser, og hvor ofte parterne ses. Staten overtager dermed konflikten (Schneider, 1985:218).

Kravet om, at adfærden skal være udvist gentagne gange over en periode, før den kan karakteriseres som ulovlig psykisk vold, var efter rettens opfattelse ikke opfyldt i 11 af sagerne. Det skyldtes i nogle tilfælde, at adfærden ikke havde stået på længe nok til, at retten fandt den omfattende af lovbestemmelsen, mens intensiteten mangler i andre sager. I fem sager lå noget af adfærden forud for kriminaliseringen og kunne derfor ikke indgå i retssagen, hvilket kan have haft betydning for udfaldet. Problemet eksisterer dog, fordi der er tale om en ny lov, og det vil derfor mindskes med tiden.

I fire sager vurderede retten, at adfærden ikke var beviseligt grov nok til at være omfattende af bestemmelsen. Et eksempel er sagen mellem to brødre, hvor retten blandt andet ikke fandt det bevist, at det var den 15-årige, der initierede tilråbene mellem de to på vej hjem fra skole, som anklagen lød på. Retten lagde derudover i sin afgørelse vægt på, at der var tale om en åbenbar og altoverskyggende konflikt mellem forældrene, der anmeldte hinanden gensidigt og filmede hinanden ved møder. Sagens anmelder er far til den 15-årige tiltalte. Sagen er altså også et eksempel på en tendens, der sås i anmeldelserne, hvor loven mod psykisk vold bruges som et våben i familiekonflikter.

Retten anerkender i størstedelen af sagerne, at den forurettede har været udsat for nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd. En enkelt undtagelse er sagen, hvor den tiltalte er kvinde. Hun erkendte, at hun til tider havde et groft sprogbrug mod datteren, men retten fandt ingen af kriminalitetskravene dokumenteret.

Kvindens adfærd har altså heller ikke været vurderet egnet til utilbørligt at styre den forurettede, hvilket er det femte og sidste kriminalitetskrav. Dette krav fandt retten ikke beviseligt til stede i 13 ud af de 19 sager. Styringen i sagen mod kvinden skulle ifølge anlageskriftet være sket ved, at hun har

forsøgt at bestemme over teenagedatterens påklædning. Sagen illustrerer en generel udfordring i at strafforfølge psykisk vold mod børn. Rigsadvokaten meddeler, at børneopdragelse ikke er omfattet af bestemmelsen om psykisk vold, men kommer samtidig med følgende eksempel på ulovlig styring: »[at] tage kontrol over en persons dagligdag ved at beslutte, hvornår personen må sove, indgå i sociale sammenhænge, hvilke personer vedkommende må omgås, hvilket tøj personen må iføre sig osv.« (Justitsministeriet, 2019b:6-7). Dette vil formentlig karakterisere samtlige funktionelle forældre-barn-relationer, da forældre som en naturlig del af børneopdragelsen bestemmer over barnets sengetider, legeaftaler, påklædning og meget andet.

Der kan også være andre årsager til, at sagerne ender i frifindelse, end at kriminalitetskravene ikke er opfyldt. I to af sagerne vidner forurettede til fordel for den tiltalte, hvilket har haft indflydelse på rettens afgørelse. Sager om vold i nære relationer er ofte karakteriseret ved at være påstand mod påstand, hvorfor det kan være svært for anklagemyndigheden at løfte bevisbyrden, hvis forurettede tilbagetrækker eller ændrer sin forklaring, så vidneudsagnet er til tiltaltes fordel. Voldsudsatte kvinder trækker ofte anmeldelser tilbage, fordi de ikke ønsker voldsudøveren straffet, da dette kan have alvorlige følger for forurettede, fælles børn og familieøkonomien (Skjørten, 1994:287-290; Hester & Lilley, 2017:187). Et skift i forurettedes engagement i straffesagen kan altså være en væsentlig årsag til, at sagerne falder fra i tidlige og sene stadier af straffesagskæden (Hester, 2006:82;85).

Selvom de tiltalte i disse sager blev frifundet for psykisk vold, er det værd at bemærke, at alle 19 også var tiltalt for andre lovovertrædelser. 16 blev dømt for mindst én anden anklage, der i de fleste tilfælde omhandlede samme forurettede som den formodede psykiske vold. 11 blev idømt ubetinget fængsel, fire fik betingede fængselsstraffe, mens én blev idømt bødestraf. To af de tre rene frifindelser er sket i de sager, der har skilt sig mest ud, da der er tale om sagen mellem brødrene og sagen om en mor mod sin datter. I den sidste rene frifindelse har den forurettede vidnet til fordel for den tiltalte.

Domme for psykisk vold

Kun 10 personer er kendt skyldige i psykisk vold. De dømte er alle mænd, der har udøvet psykisk vold mod en kvindelig partner eller ekspartner. Hvor anmeldelserne repræsenterer diversitet i kønsfordeling og relationer, viser de fældende afgørelser altså et entydigt mønster. Alle 10 er desuden danske statsborgere på 20-40 år med et gennemsnit på 30 år. Aldersspændet er mindre end i både anmeldelserne og frifindelserne, og gennemsnitsalderen er lavere.

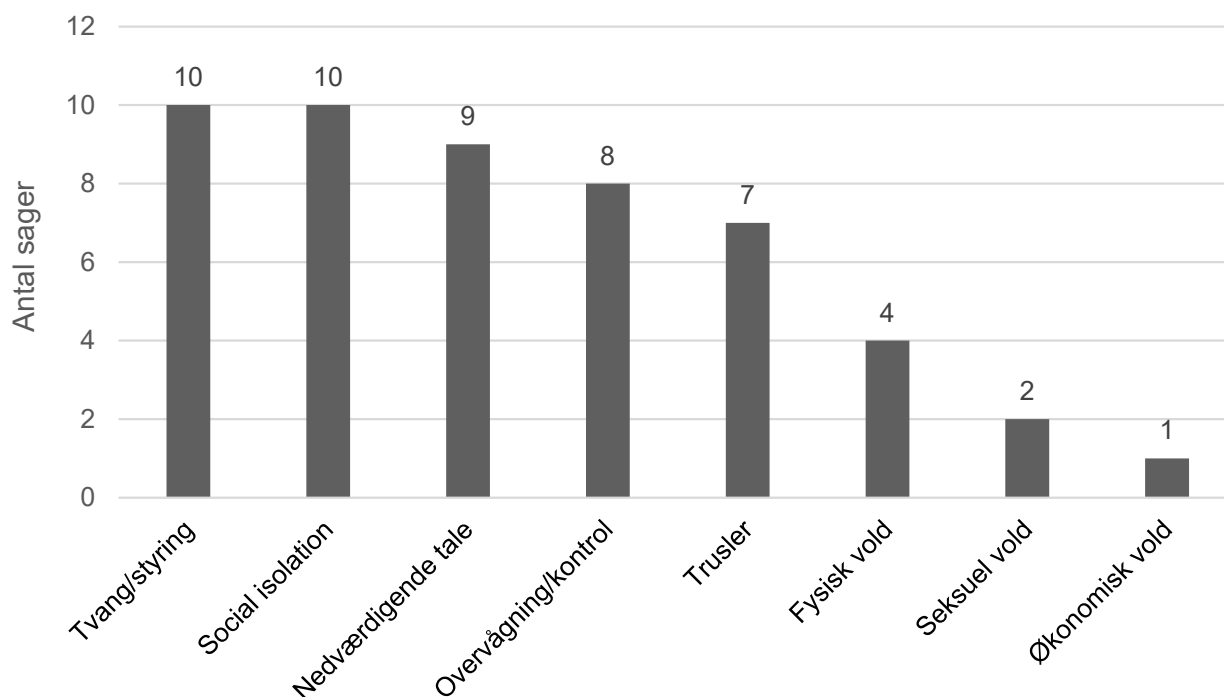
Syv af de 10 dømte er tidligere straffet af relevans for sagen, hvoraf nogle har adskillige domme bag sig. Halvdelen var i den aktuelle retssag desuden tiltalt for forbrydelser, der ikke var relateret til anklagen om psykisk vold. De

tidligere domme og ikke-relaterede anklagepunkter vidner om en generel kriminalitetstilbøjelighed hos de personer, der dømmes for psykisk vold. Dette er med til at tegne et billede af udøverne som generelt utroværdige og grænseoverskridende, hvilket potentielt kan have afgørende betydning for sagen, da sager om psykisk vold i høj grad beror på parternes forklaringer.

Anklageskrifterne vidner om, at de dømtes kvindemishandling rækker langt ud over den psykiske vold. De var tiltalt for mellem to og syv forskellige forbrydelser begået mod den forurettede, hvor gennemsnittet er 3,9 inklusiv den psykiske vold. Grov vold indgår i syv af de 10 anklageskrifter, mens tiltale for vold er rejst i seks sager. Trusler eller vidnetrusler indgår ligeledes i seks sager, voldtægt i fire, frihedsberøvelse i to, ulovlig tvang i to og hærværk i en enkelt sag.

Gennem disse 10 sager har domstolene indikeret, hvilken adfærd der kan betragtes som psykisk vold i strafferetlig forstand (jf. Figur 4). Tvang/styring er beskrevet i alle 10 anklageskrifter, hvilket ikke er overraskende, da dette er et kriminalitetskrav. Mere overraskende er det, at social isolation er beskrevet i alle sager, da dette ikke er et krav i bestemmelsen. Ligesom i anmeldelserne er anden ulovlig adfærd som eksempelvis fysisk vold, voldtægt og trusler ofte beskrevet som en del af den psykiske vold. I nogle tilfælde er disse forhold også rejst som selvstændige anklagepunkter, men ikke altid.

Figur 4 – Oversigt over de hyppigst forekomne adfærdstyper i anklageskrifterne.

Kilde: Domsudskrifter. Note: N=10.

Det er parternes forklaringer, der udgør det primære bevisgrundlag for alle 10 domfældelser. I ni ud af 10 sager er der tale om den forurettedes forklaring, mens den sidste sag er en tilståelsessag, hvor den dømte uden forbehold har erkendt sig skyldig i psykisk vold. Domstolene lægger ofte vægt på, at den forurettede har afgivet en særdeles troværdig forklaring, eller at den tiltalte omvendt har afgivet en utroværdig forklaring. Anklagerne er dog i alle tilfælde understøttet af andre beviser eller vidneforklaringer. Beviserne består i mindst fem tilfælde af digitale beskedkorrespondancer, der vidner om karakteren af forholdet og tonen mellem parret. Rettens afgørelser viser, at understøttende beviser også kan bestå i fotografier og forklaringer, der vidner om de forandringer, den forurettede har gennemgået under forholdet til den dømte. Afgørelserne viser, at sagernes mulighed for at føre til domfældelse i høj grad afhænger af, at den forurettede er interesseret i, at gerningspersonen straffes, hvilket langt fra er tilfældet i alle sager om vold i hjemmet (Skjærten, 1994).

Udøverne af psykisk vold er alle idømt ubetinget fængsel. Straffene spænder fra fire måneder til syv år, hvor gennemsnittet er to år. Straffene ligger altså umiddelbart i den høje ende af strafferammen på op til tre års fængsel, men det er værd at bemærke, at ni af de 10 dømte også blev kendt skyldige i andre anklager end psykisk vold. Dommen for psykisk vold alene lød på seks måneders fængsel og betaling af 25.000 kroner i tortgodtgørelse. Denne dømte havde modsat flertallet ingen tidligere straffe, der kan have virket strafskærpene.

Diskussion og konklusion

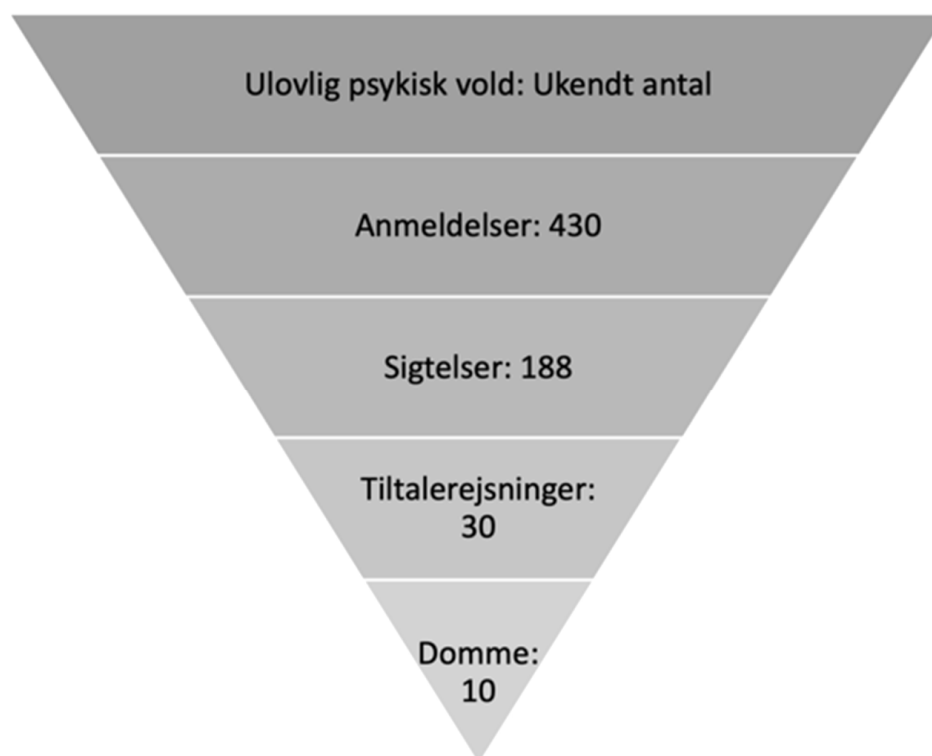
Fænomenet, der i retspraksis kategoriseres som psykisk vold, er relativt ensartet. Vores analyse har vist, hvordan straffesagskædens selektionsmekanismer har indsnævret og afgrænset anmeldelserne, så psykisk vold i strafferetlig forstand foreløbig er en form for partnervold. De 631 anmeldelser er forskelligartede, hvad angår køn og relationer, mens alle 10 dømte er mænd, der har begået psykisk vold mod en kvindelig partner. Det tyder på, at ulovlig psykisk vold er et kønnet fænomen i lighed med det, partnervoldsforskere betegner som tvingende kontrol, der oprindeligt gik under betegnelsen patriarcal terrorism (Kelly & Johnson, 2008:478-479). Også adfærdsbeskrivelserne i dommene passer ind i denne teoretiske fortolkningsramme, da den psykiske vold synes at udgøre et regime af kontrollerende adfærdsstrategier, der typisk inkluderer flere forbrydelser.

Ingen er endnu dømt for at have begået psykisk vold mod et barn, hvorfor lovgivernes intention på det område ikke er indfriet. Psykisk vold mod børn er ellers velrepræsenteret i straffesagskædens første led med mindst 140 anmeldelser. Juridisk er det dog svært at skelne mellem ulovlig psykisk vold mod et barn og almindelig børneopdragelse. Børneopdragelse forudsætter

en vis styring af barnet, hvorfor det i sager mod børn kan være vanskeligt at argumentere for, at styringen er »utilbørlig«.

Straffelovens § 243 lever foreløbigt ikke op til lovgivernes ambitioner om at beskytte ofre for psykisk vold. Kun 10 personer blev dømt i lovens 22 første måneder, mens retssystemet i samme periode afviste 420 anmeldelser gennem henlæggelse eller frifindelse (jf. Figur 5). Desuden er det reelle omfang af psykisk vold i Danmark formentligt langt højere end de 631 sager, politiet har oprettet i perioden (Pedersen, Okholm & Balvig, 2021; Ottosen & Østergaard, 2018).

Figur 5 – Oversigt over afsluttede sager på de forskellige niveauer af straffesagskæden.

Kilde: Udledt fra POLSAS (2021). Note: Inspireret af Prieur (2019). N=430.

Den første udfordring er, at mange ikke anmelder, at de har været udsat for psykisk vold, hvilket er problematisk, da retsvæsenet er afhængigt af, at befolkningen anmelder kriminalitet. På den anden side viser retspraksis, at kravene for at dømme for psykisk vold er så høje, at kun få forurettede reelt opnår, at gerningspersonen straffes, hvorfor flere anmeldelser formentlig blot medfører, at flere bliver skuffede, når de anmelder forgæves. Vores analyse viser, at mange af de anmeldte sager desuden ikke passer ind i den juridiske afgrænsning af psykisk vold og bliver henlagt tidligt i straffesagskæden. Loven er kompleks, og befolkningens udfordringer med at forstå den er derfor ikke overraskende.

De rejste sager indeholder også andre forbrydelser end psykisk vold, hvilket er typisk for sager om partnervold (Dullum, 2019:247-248; Hester, 2005:37; Hester & Lilley, 2017:184). Omfanget og grovheden af de sager, straffesystemet har kategoriseret som psykisk vold, vidner om en høj tærskel for at opnå tiltalerejsning.

Bevisbyrden har også vist sig vanskelig at løfte. Manglen på håndfaste beviser stiller krav om et alternativt fokus i politiets efterforskning, hvor omfattende afhøringer bliver helt afgørende. Det er både tidskrævende og forudsætter en særlig tilgang og viden om psykisk vold og voldsudsatte (Danner, 2021:20-21). Derudover er loven udformet således, at det ikke er specifikke handlinger, der er kriminaliseret, og det er op til de retshåndhævende myndigheder at vurdere grænsen mellem en usund relation, ikke strafbar psykisk vold og strafbar psykisk vold (Anklagemyndigheden, u/å.b). Psykisk vold kan bestå i meget forskellig adfærd, og lovens ordlyd er i høj grad til fortolkning, fordi det ikke klart er defineret, hvilken adfærd der er omfattet. Uklare lovforarbejder kan gøre det svært for domstolene at handle i overensstemmelse med lovgivers intentioner (Carlsen, 2010:413). Tilsvarende problemstillinger ses i Norge, hvor retsforfølgelse af psykisk vold ligeledes beror på skønsmæssige vurderinger, hvilket ifølge politiforsker Geir Aas komplicerer anvendelsen af loven (Dullum & Bakketeig, 2017:122). Den danske lov mod psykisk vold er altså af flere årsager svær at anvende i praksis, hvilket resulterer i mange henlæggelser og frifindelser.

Psykisk vold er sjældent velafgrænset i strafferetlig forstand, da fænomenet i høj grad sameksisterer og overlapper med andre forbrydelser. Ni af de 10 dømte for psykisk vold blev samtidig kendt skyldige i andre forbrydelser, og anvendelsen af § 243 har formentlig haft begrænset betydning for strafudmålingen. Desuden er den adfærd, der er beskrevet som psykisk vold i anklagerne, ofte kriminel efter andre lovbestemmelser, hvorfor der synes at være tale om en form for dobbeltkriminalisering. Loven mod psykisk vold synes således at have lille betydning i strafferetligt øjemed, hvilket får os til at stille spørgsmålet om, hvad loven så bidrager med.

En lov kan teoretisk set have en almenpræventiv effekt, men når den kun sjældent eller sporadisk bliver retshåndhævet, risikerer den at blive neutraliseret. Den bliver en »sovende lov« (Dullum, 2019:236). Når kun enkelte personers oplevelse af psykisk vold passer ind i den strafferetlige definition, og forsvindende få sager retsforfølges, risikerer retsvæsenet at signalere, at voldsudsatte ikke får noget ud af at politianmelde forholdet, fordi der i praksis næsten er straffrihed på området. Det efterlader næppe anmeldere med en følelse af beskyttelse, anerkendelse og retssikkerhed, og potentielle voldsudøvere bliver næppe afskrækket. Det er altså problematisk, når så få gerningspersoner retsforfølges og dømmes (Dullum & Bakketeig, 2017:121-123).

Retsliggørelsen kan i teorien sende et signal om, at psykisk vold ikke accepteres, hvilket kan påvirke befolkningens moral og skabe en vanemæssig

lovlydighed. Det kan ikke afvises, at loven på sigt vil aktivere disse almenpræventive mekanismer. Det er en proces, der kræver tid og tålmodighed, og effekterne vil i givet fald først være at spore i fremtiden (Dullum & Bakketeig, 2017). Det må dog anses som en naiv form for retsoptimisme at forvente, at virkningen vil indtræde automatisk. Særligt når man tager vanskelighederne med anvendelsen af loven i betragtning. Når en ny lov introduceres, er der ifølge retssociologien forskellige forhindringer, der skal bearbejdes, før retsreglerne efterleveres. Forhindringerne kan håndteres ved blandt andet at udforme klare retsregler, udbrede kendskabet til loven og sanktionere lovbrud (Dalberg-Larsen, 1991:85). Spørgsmålet er, om det er muligt at overkomme forhindringerne i anvendelsen af loven, eller om man snarere skal finde løsninger på problemet med psykisk vold andre steder end i retliggørelse.

Kontaktoplysninger

Mie Mølbak: miemolbak@hotmail.com

Caroline Skovgård Jørgensen: caroline.sjj@hotmail.com

Litteratur

- Ali, P. A., Dhingra, K., & McGarry, J. (2016). A literature review of intimate partner violence and its classifications. *Aggression and violent behavior*, 31, s. 16-25.
<https://doi.org/10.1016/j.avb.2016.06.008>
- Andenæs, J. (1977). Nyere forskning om almenprevensjonen – status og kommentar. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*, s. 61-101.
<https://doi.org/10.7146/ntfk.v64i1.70876>
- Anklagemyndigheden (u/å.a). Tiltale. Hentet 06.05.2021 via: <https://anklagemyndigheden.dk/da/tiltale-sigtet>
- Anklagemyndigheden (u/å.b). Udsat for psykisk vold? Hentet 06.06.2021 via: <https://anklaegemyndigheden.dk/da/udsat-psykisk-vold>
- Brottsbalk (1962). Kapitel 4, § 4. Hentet 11.11.2021 via: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/brottsbalk-1962700_sfs-1962-700
- Dalberg-Larsen, J. (1991). *Lovene og livet – En retssociologisk grundbog*, (s. 18-48, 50-89, 229- 267). Odense: Akademisk Forlag.
- Danner (2021). To år med strafbar psykisk vold – Erfaringer fra praktikerfeltet. Hentet 18.04.2021 via: https://danner.dk/sites/default/files/danner/FINAL_Psykisk%20vold%20rapport310321_NY_1.pdf
- Danner & Røde Kors (2018). Den usynlige vold – viden om psykisk vold. Hentet 16.04.2021 via: https://danner.dk/sites/default/files/danner/Dokumenter/Viden%20om%20psykisk%20vold_publication_FINAL.pdf
- Domsudskifter (2021). 29 domsudskifter i sager med tiltale for overtrædelse af Straffelovens § 243 om psykisk vold, behandlet ved danske byretter i perioden fra 5. maj 2019 til 20. januar 2021. Indhentet online og via aktindsigter februar-april 2021.
- Dullum, J., & Bakketeig, E. (2017). *Bruk av legalstrategi mot vold i nære relasjoner*. *Tidsskrift for strafferett*, 17(02), s. 103-125.
<https://doi.org/10.18261/issn.0809-9537-2017-02-02>
- Dullum, J. (2019). Besøksforbud som beskyttelsestiltak. I: K, Skjørten., E, Bakketeig & S, Mossige. *Vold i nære relasjoner – Forståelser, konsekvenser og tiltak*, (s. 233-250). Universitetsforlaget.
<https://doi.org/10.18261/9788215032320-2019-13>

- Folketinget (2019). Forslag til lov om ændring af straffeloven og forskellige andre love (Selvstændig bestemmelse om psykisk vold). Hentet 09.04.2021 via: <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/201812L00139>
- Follingstad, D. R. (2007). Rethinking Current Approaches to Psychological Abuse: Conceptual and Methodological Issues. *Aggression and Violent Behavior*, 12(4), s. 439-458. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2006.07.004>
- Greve, V. & Langsted, L. B. (2011). Hovedlinjer i erhvervsstrafferetten, (s. 18-32). Jurist- og økonomforbundets Forlag.
- Hester, M. (2006). Making it through the criminal justice system: Attrition and domestic violence. *Social policy and society*, 5(1), s. 79-90. <https://doi.org/10.1017/S1474746405002769>
- Hester, M. (2015). Reflections on criminal (in)justice in cases of rape. *British Criminology Conference*, 15, s. 26-42.
- Hester, M. & Lilley, S. J. (2017). Rape investigation and attrition in acquaintance, domestic violence and historical rape cases. *Journal of investigative psychology and offender profiling*, 14(2), s. 175-188. <https://doi.org/10.1002/jip.1469>
- Justitsministeriet (2019a). Nyt lovforslag ligestiller psykisk og fysisk vold. Hentet 18.03.2021 via: <https://www.justitsministeriet.dk/pressemeddelelse/nyt-lovforslag-ligestiller-psykisk-og-fysisk-vold/>
- Justitsministeriet (2019b). Rigsadvokatmeddelelse, afsnittet: Psykisk vold. Hentet 19.04.2021 via: <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2019/9293>
- Kelly, J. B. & Johnson, M. P. (2008). Differentiation among types of intimate partner violence: Research update and implications for interventions. *Family Court Review*, 46(3), s. 476-499. <https://doi.org/10.1111/j.1744-1617.2008.00215.x>
- Lov om straff (2009). Annen del. De straffbare handlingene Kapittel 25. Voldslovbrudd mv. Hentet 09.04.2021 via: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-05-20-28/KAPITTEL_2-10#%C2%A7271
- McMahon, M. & McGorrery, P. (2020). *Criminalising Coercive Control – Family Violence and the Criminal Law*. Singapore: Springer. <https://doi.org/10.1007/978-981-15-0653-6>
- Mølbak, M. & Jørgensen, C. S. (2021). Psykisk vold inden for lovens rammer – Muligheder og begrænsninger i retsliggørelsen af psykisk vold. Specialeafhandling i kriminologi, Aalborg Universitet.
- Møller, K. (2018). Dokumentanalyse – muligheder og begrænsninger i arkiveret information. I: M. H. Jacobsen. *Metoder i Kriminologi*. (s. 201-229). Hans Reitzels Forlag.
- Ottosen, M. H., & Østergaard, S. V. (2018). Psykisk partnervold: En kvantitativ kortlægning. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, s. 1-87.
- Pedersen, A. B., Okholm, M. M. & Balvig, F. (2021). Udsathed for vold og andre former for kriminalitet – Offerundersøgelserne 2005-2020. Hovedtal. København: Justitsministeriets Forskningskontor, Rigspolitiet, Københavns Universitet & Det Kriminalpræventive Råd.
- Prieur, A. (2019). Strafferetlig forfølgelse af menneskehandel til prostitution i Danmark: Hvilken retsbeskyttelse får ofrene. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*, 106(2), s. 156-175. <https://doi.org/10.7146/ntfk.v106i2.124774>
- POLSAS (2021). Rapporter om anmeldelser, sigtelser, henlæggelser og afgørelser. Hentet 04.02.2021 via. Nordjyllands Politi.
- Schneider, J. W. (1985). Social Problems Theory: The Constructionist View. *Annual Review of Sociology*, 1985 11, s. 209-229. <https://doi.org/10.1146/annurev.so.11.080185.001233>
- Skjørten, K. (1994). Problemer ved bruk av legalstrategi mot vold og seksuelle overgrep i familien. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*, s. 280-294.

<https://doi.org/10.7146/ntfk.v81i3.71349>

Slettan, S., & Øie, T. M. (2001). Forbrytelser og straff – Innføring i strafferett, (s. 10-15). Oslo: Universitetsforlaget.

Stark, E. (2020). The 'Coercive Control Framework': Making Law Work for Women. I: McMahon, M. & McGorry, P., *Criminalising Coercive Control – Family Violence and the Criminal Law*, (s. 33-49). Singapore: Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-15-0653-6_2

Stark, E. (2009). *Coercive control: The entrapment of women in personal life*. Oxford University Press.

Straffeloven (2019). Lov om ændring af straffeloven og forskellige andre love (Selvstændig bestemmelse om psykisk vold). Hentet 12.11.2021 via: <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/201813L00139>

Walklate, S., Fitz-Gibbon, K., & McCulloch, J. (2018). Is more law the answer? Seeking justice for victims of intimate partner violence through the reform of legal categories. *Criminology & Criminal Justice*, 18(1), s. 115-131. <https://doi.org/10.1177/1748895817728561>